

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Oratione. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

ut suo loco ponitur. In aliis Horis, regulariter dicitur Oratio, qua dicta est in primis Vesperis. In Quadragesima autem, Quatuor temporibus, Vigiliis, & Feria ij. Rogationum, Oratio, qua dicta est in Laudibus, dicitur tantum ad Tertiam, Sextam, & Nonam. In Vesperis autem sequentibus, si fit de Feria, dicitur vel alia propria ut in Quadragesima, vel Dominica precedentis ut in aliis Feriis; qua Oratio precedentis Dominica semper dicitur in Feriali Officio per Hebdomadam, quando propria non assignatur. Infra Octavas dicitur Oratio ut in die Festi; similiter & in die Octava, nisi alia propria assignetur.

- 3 Ante Orationem, etiam quando aliquis solus recitat Officium, semper dicitur Versus: Dominus vobiscum. Respondetur: Et cum spiritu tuo. Qui Versus non dicitur ab eo, qui non est saltem in ordine Diaconatus, nec à Diacono, presente Sacerdote, nisi de illius licentia; si quis autem ad Diaconatus ordinem non pervenerit, ejus loco dicat: Domine, exaudi orationem meam. Respondetur: Et clamor meus ad te veniat. Deinde dicitur: Oremus; postea Oratio: qua si unica tantum dicatur, Versus: Dominus vobiscum, vel: Domine, exaudi, repetitur finita Oratione, postquam fuerit responsum: Amen. Sin autem plures Orationes dicenda sint, ante quamlibet Orationem dicitur Antiphona & Versus, deinde: Oremus; & post ultimam Orationem repetitur: Dominus vobiscum: postea dicitur: Benedicamus Domino. Respondetur: Deo gratias. Deinde dicitur Versus: Fidelium anime; qui Versus non dicitur post: Benedicamus Domino. Ad Primam ante Pretiosa &c. neque ad Completorium ante Versum: Benedicat &c. nec quando post aliquam Horam immediatè sequitur Officium parvum B. Mariae, vel Officium Defunctorum, aut Septem Psalmi Penitentiales, vel sola Litanie.
- 4 Si Oratio dirigatur ad Patrem, concluditur: Per Dominum; si ad Filium, Qui vivit & regnat. Si in principio Orationis fiat mentio Filii, dicatur: Per eundem; si in fine Orationis, dicatur: Qui tecum vivit & regnat. Si fiat mentio Spiritus Sancti, dicatur: in unitate ejusdem Spiritus Sancti &c.
- 5 Quando plures Orationes dicuntur, prima tantum dicitur sub sua conclusione: Per Dominum, vel aliter, ut supra; alie non concluduntur, nisi in ultima Oratione, sed unicuique Orationi semper proponitur: Oremus: praterquam in Officio Defunctorum, in quo, alio modo, quam ut supra, Orationes dicuntur: item in Litanis Orationes omnes dicuntur conjunctim sub uno: Oremus: ut suis locis habetur.

Novæ Observationes & Additiones ad Gavanti

Cap. XVI. De Oratione.

I. Gavant. pag. 72. col. 1. n. 1. -- Unica Oratio dicitur ad omnes Horas juxta Ritu-
Oratio pro omnibus Horis &c.) Sive Officium tum Romanum, exceptis Prima, & Com-
fiat de Sancto aliquo, sive de Feria, eadem pletorio, in quibus quocunque recurrente
Gavanti. Rubr. Brev. C c Offi.

Officio, semper eadem dicuntur Orationes. In Ambrosiano tamen, sicut & in proprio quorundam Monachorum Ritu multas in unoquoque Officio haberi Orationes, observavit Guyetus, ut ipse testatur *lib. 2. cap. 2. quest. 8.* præsertim in antiquis Breviariis Cluniacensi, Cadomensi, & Majoris Monasterii, in quibus reperit ad Sextam, & Nonam non solum diversa esse Capitula, sed diversas pariter semper poni Orationes, & plurimas quidem selectas admodum, & elegantes. Id quod usus Romanus nequaquam pro uno & eodem Festo, vel die permittit. Permittit vero varias pro variis unius, ejusdemque Sancti Festis, ut constat ex Festis S. Petri ad Vincula, & Cathedræ ejusdem, S. Johannis ante Portam Latinam, & aliis similibus.

II. Laudatus Guyetus *cit. lib. 2. quest. 5.* controversiam instituit, an, & qua ratione exprimenda sint Sanctorum nomina, & qualitates, & advertit in Orationibus S. Felicis Martyris 14. Januarii, SS. Maris, Marthæ &c. 19. ejusdem, SS. Felicis, & Adæucti 30. Augusti, & S. Callisti Papæ, & Martyris 14. Octobris, nomen nullatenus exprimi, non alia ratione, nisi quia tales Orationes sic descriptæ reperiuntur in Sacramentario Gregoriano: in aliis omnibus, quando commode fieri potest, pronunciantur semper Sancti, vel Sanctorum nomina, quorum sit Officium; non idem dicendum est de cognomine; hoc enim nomini Sancti, de quo celebratur Officium, nunquam addi deberet, immò nec patria, unde ponderat laudatus Guyetus ibidem, quòd Maria Magdalena, Johanne Chrysofomo, & Johanne Gualberto exceptis (quibus tamen addi possunt Petrus Nolascus, Johannes de Matha, & Petrus Chrysofologus) in nullo alio Sancto servatum est in Breviario Romano, quòd præter nomen addatur in Oratione vel patria, vel cognomen, vel alicujus virtutis naturalis, quam habuerunt, commendatio, sicut nec Sedis Episcopalis mentio, quam tenuerunt; & equi-

dem hæc videtur mens S. R. C. nam ab eadem die 22. Decembris 1624. hoc Decretum emanavit: *Regulares Ordinis Miniorum dum in Oratione S. Franciscum præfati Ordinis Fundatorem nominant, non debent adjungere de Paula.* Ex quo Decr. dato in nostro Indice sub *num. 50.* ut ait Jo. Baptista Pittonus, quid in similibus sit faciendum, inferatur, nempe, quod non potest addi in Orationibus cognomen, vel patria alicujus Sancti, & reverà S. R. C. die 23. Junii 1736. in *una Einsel'en.* statuit, expungi debere à similibus Orationibus tantum patriam, & cognomina SS. & datur in nostro Indice sub *num. 323.*

III. Nomini illius Sancti, quod exprimitur in Oratione, addenda est qualitas, puta Apostoli, Evangelistæ &c. sed in Oratione Fundatoris, vel Institutoris an sint ab Alumnis ejusdem Ordinis addenda hæc verba: *Patri nostri,* est questio, quam optimè discussit, & manu exaravit Venerabilis noster Thomasius, asseruitque, quòd ex antiquo, probatoque more, ac Ritu Ecclesiæ Romanæ in omnibus Sacramentariis, & Missalibus nunquam titulus *Patri nostri* ad nomen Sancti alicujus in Orationibus adjungitur, ne Apostolorum quidem, vel Principis Apostolorum, qui in toto Orbe fundaverunt Ecclesiam sanguine suo; & meritò sanè Ecclesia ab eo titulo semper se abstulit in Orationibus, cum uno in loco, nempe *Matth. cap. 23.* Christus dixerit: *Patrem vestre vocati vobis super Terram, unus est enim Pater vester, qui in Cælis est.* Et in alio, nempe *Luc. 11.* *Cum oratis, dicite, Pater, sanctificetur nomen tuum:* unde valde immemores simus oportet, si eo ipso tempore, quo cum Deo, Patre nostro, qui in Cælis est, loquimur, alium nobis tunc vocemus Patrem super Terram præter Domini jussum. Sicut enim, ut rectè monuit S. Augustinus *Serm. 219.* in Lectionibus suis Sacræ Scripturæ, Deus nobis loquitur, sic nos Deo loquimur in precibus nostris. Caterùm in Breviario Monastico

S. Benedicti jussu Pauli V. edito, in Præmonstratenſi, & in Officiis Minorum S. Franciſci, quæ alicubi reperiuntur, nomina Sanctorum Fundatorum, Benedicti, Nôrberti, & Franciſci, titulum *Patris noſtri* in Orationibus non habent, ſi quæ verò Religio illum in eis haberet, auctoritatè Sedis Apoſtolicæ accedente talis titulus delendus eſſet, ne melioris conditionis eſſe videantur Religionum Fundatores, quàm Apoſtoli, & S. ipſe Petrus, Fundatores Eccleſiæ, per totum Terrarum Orbem conſtructæ. Hæc ex Thomafio, quibus addi poſſet, quod ſicut Sacerdos in Miſſa, ita Hebdomadarius in Choro dum Orationes recitat, eas præfert tanquam Miniſter, & nomine Eccleſiæ, decens autem non eſt, quòd in obeundo hoc munere, addat nomen *Patris noſtri* illi Sancto, cujus præſidium invocat apud Clementiſſimum Dominum, nomine totius Eccleſiæ; nam licet ille Sanctus poſſit dici Parens, & Inſtitutor ſui Ordinis, nunquam tamen poteſt conſiderari tanquam Pater, & Inſtitutor totius Eccleſiæ, cujus miniſterium adimplens Sacerdos in Miſſa, & in Choro publicè Orationes recitat.

IV. Non videtur hoc loco prætermittendum, quòd antiquitus Monachi nullam aliam ad Horas Canonicas Orationem, quàm Dominicam recitabant, id præſcribente S. Benedicto in ſua Regula *cap. 17.* quem Ritum etiam Eccleſia Lateranenſis olim obſervabat teſte Johanne Diacono in libro de Eccleſia Lateranenſi *cap. 7.* ubi hæc habet -- Hæc reſervans Apoſtolicam institutionem nonniſi Dominica in Officiis utitur Oratione: quoniam aliæ Orationes poſteà ſunt ſuperadditæ; & congruum eſt, atque conveniens, ut prima, & ſumma aliarum Eccleſiarum, primam, & ſummam omnium aliarum Orationem frequentet, & quæ Salvatoris vocabulo conſecrata eſt, Salvatoris Orationem, quam Diſcipulos ſuos orare docuit, præ cæteris præcipuam ſemper habeat. -- Prædicta autem Oratio alta voce ad Laudes, & Vesperas

dicebatur ex eodem *cap. Regula* S. Benedicti, & ex Decreto Concilii Gerundenſis Anno 517. celebrati *Canon. 10.* his verbis -- Item nobis ſemper placuit obſervari, ut omnibus diebus poſt Matutinas, & Vesperas Oratio Dominica à Sacerdote proferatur -- Quem morem adhuc ævo Durandi ab Eccleſia Lateranenſi retentum fuiſſe, colligitur ex ipſo Duran *lib. 5. Rationalis cap. 7.* Duabus porro de cauſis Orationem Dominicam alta voce recitari juſſit S. Benedictus, ut aſſerunt Hildemar, & Durandus *lib. 3. c. 3.* Propter ſimplices, ut audientes Orationem Dominicam, illam memoriæ commendent, quæ tamen ratio Hæſtено non placet *lib. 7. tract. 8. diſquiſit. 7.* Propter altutos, qui, ſi tacitè Oratio Dominica recitaretur, petitionem de peccatis dimittendis facile prætermitterent, atque unam hanc rationem aſſignat præſcripti ſui S. Benedictus his verbis -- Planè agenda Matutina, vel Vespertina non tranſeat aliquando, niſi in ultimo per ordinem Oratio Dominica, omnibus audientibus, dicatur à Priore, propter ſcandalorum ſpinas, quæ oriri ſolent, ut converſi per ipſius Orationis ſponſionem, qua dicunt: *dimitte nobis, ſicut nos dimittimus,* purgent ſe ab hujusmodi vitio -- Prætermiſſam verò aliquando fuiſſe à malèvolis hanc Orationis Dominicæ petitionem, obſervat Abbas Iſaac apud Caſſianum *collatione 9. cap. 32.* dicens: *Tantum remittitur nobis, quantum nos remiſerimus ei, qui nobis quacumque malignita e nocuerant: quod formidantes nonnulli cum in Eccleſia hæc Oratio ab univerſa plebe conciniatur, hunc locum taciti prætermittunt, ut ſemetipſos obligare potiùs, quàm excuſare ſua profeſſione videantur.* Hinc à Concilio Carthaginenſi *Canon. 7. & 8.* jure notata eſt Pelagianorum temeritas, qui, cum ſe juſtos exiſtimarent, petitionem hanc: *dimitte nobis debita noſtra,* aut omnino ſilebant, aut eam non pro ſeipſis, ſed pro alijs ſe recitare profitebantur.

De Precibus. XXXIV.

RUBRICA.

- 1 **P**reces sunt aliquot Versus, qui aliquando dicuntur ante Orationem, incipientes à Kyrie eleison, vel à Pater noster.
- 2 Preces Dominicales ad Primam, & Completorium, ut in Psalterio, non dicuntur in Duplicibus, nec infra Octavas, nec in Vigilia Epiphaniæ, & Feria vj. & Sabbato post Octavam Ascensionis, etiamsi infra Octavam fiat Officium de Dominica, vel alio Festo Semiduplici, quia tunc ratione Octavæ non dicuntur: aliàs autem semper dicuntur.
- 3 Preces FERIALES ad Laudes, & per Horas distinctæ, ut in Psalterio, dicuntur tantum in Feriis Adventus, Quadragesimæ, quatuor Temporum, & Vigiliarum, quæ jejunantur (exceptis Vigilia Nativitatis Domini, ac Vigilia, & quatuor Temporibus Pentecostes) & tunc dicuntur flexis genibus. In aliis Feriis per annum numquam dicuntur, nisi Dominicales, & in illis non fluctuntur genua.
- 4 In Feriis Adventus, Quadragesimæ, & quatuor Temporum, dicuntur Preces FERIALES etiam ad Vesperas, si non sequatur Festum: ad Completorium dicuntur consueta de Dominica, sed flexis genibus. Dicuntur autem Preces flexis genibus ab Hebdomadario usque ad Versum, Dominus vobiscum, ante primam Orationem: à circumstantibus autem usque ad Versum, Benedicamus Domino, post ultimam Orationem.
- 5 In Vigiliis Preces FERIALES dicuntur tantum ad Matutinum, & per Horas: ad Vesperas vero sequentes non dicuntur; quia inde fit de Festo. Quod si post Vigiliam S. Matthiæ sequatur primus dies Quadragesimæ, in Vesperis dicuntur Preces FERIALES, quamvis dicenda sit Oratio Dominicæ precedentis, & non Vigilia. Quod etiam servatur, quando in Feria vj. & Sabbato quatuor Temporum Septembris fit Officium de Feria, cum in eis non occurrat Festum novem Lectionum: tunc enim in Vesperis Feria vj. dicuntur Preces, quamvis dicenda sit Oratio Dominicæ precedentis, non autem Feria quatuor Temporum.
- 6 **P**salmus, Miserere, dicitur cum Precibus ad Vesperas tantum, & Psalmus De profundis ad Laudes. In Officio Defunctorum dicuntur Psalmi, qui in eo Officio signantur.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XVII. De Precibus & Confessione.

- I. Gavant. pag. 74. col. 1. n. 5. -- Dantur & flebiles Preces (sic.) Flebiles Preces, seu longiores, de quibus sermonem habet hoc loco Gavantus, dicuntur ante Orationem, immediatè post Antiphonam ad Benedictus ad Laudes, & ad reliquas Horas pariter post Antiphonam, flexis genibus, quando Officium fit feriale in Feriis Adventus, Quadrage-